

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

4 במרס 2014

856

ב' באדר ב' התשע"ד

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת היעירות (מס' 6), התשע"ד-2014 452

הצעת חוק לתיקון פקודת היעירות (מס' 6), התשע"ד-2014

תיקון סעיף 2

1. בפקודת היעירות¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 2 –

- (1) ההגדרה "עץ פרי" – תימחק;
- (2) בהגדרה "עץ בוגר", בסופה יבוא "ולעניין עץ בשטח שייעודו בתכנית הוא מגורים – קוטר גזעו הוא 20 סנטימטרים לפחות";
- (3) אחרי ההגדרה "ערך" יבוא:

"תכנית" – תכנית כהגדרתה בסעיף 83 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965².

תיקון סעיף 15א

2. בסעיף 15א לפקודה –

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שנוכח, כי על אף" יבוא "שבחן, בין השאר, את" ובמקום "לא ניתן" יבוא "את תכלית הבקשה ואת האפשרות";

ד ב ר י ה ס ב ר

בהתאמה למטרות החלטת קבינט הדיור כאמור לעניין קידום בנייה למגורים, מוצע להגדיר מחדש "עץ בוגר" לעניין שטח המיועד למגורים באופן שרק לגבי עצים שקוטר גזעם הוא 20 סנטימטרים לפחות, יידרש רישיון כריתה. בכך תופחת מעורבות פקיד היעירות בהגנה על עצים בשטחים המיועדים למגורים, והרגולציה תתמקד במקרים המשמעותיים יותר.

עוד מוצע למחוק את ההגדרה "עץ פרי" מהפקודה מכיוון שלא נעשה בה כל שימוש. נוסחה של ההגדרה שמוצע למחוק הוא:

"עץ פרי" – פירושו כל עץ נושא פרי שמגדלים אותו לצרכי בית וכל עץ שנוהגים להרכיב אותו."

סעיף 2 סעיף 15א לפקודה מתנה את מתן רישיון הכריתה בידי פקיד היעירות, בנטיעה חלופית, שמשמעותה היא כי על בעל הרישיון לנטוע עץ או עצים אחרים במקום העץ הבוגר או האילן המוגן שייכרתו, שערכם שווה לערך העץ הבוגר או האילן המוגן כאמור (להלן – נטיעה חלופית). אם סבר פקיד היעירות כי בשל תנאים סביבתיים או נסיבות מיוחדות לא ניתן לבצע נטיעה חלופית, יקבע בתנאי הרישיון כי על בעל הרישיון לשלם היטל כספי בשיעור ובאופן שנקבע בתקנות.

בפקודה כנוסחה היום, לא מעוגנת סמכות מפורשת לפקיד היעירות לשקול שיקולים נוספים כדי להכריע אם, במכלול הנתונים העומדים לפניו, כריתת העץ או העתקתו עדיפה על הותרתו במקומו. ברירת המחדל העולה מלשון הפקודה מחייבת לכאורה את פקיד היעירות להורות על השארת העץ הבוגר או האילן המוגן במקום או על העתקתו, אם הנסיבות הקבועות בה מאפשרות זאת.

כללי נושא ההגנה על היעירות, האילנות והעצים בישראל מוסדר באמצעות פקודת היעירות (להלן – הפקודה).

סעיף 15 לפקודה קובע איסור כריתה של אילן מוגן או של עץ בוגר, כהגדרתם בפקודה, בלא קבלת רישיון לכך מפקיד היעירות. כמו כן נקבעו בפקודה התנאים למתן רישיון כאמור או להטלת חיוב בנטיעה חלופית.

ביום כ"ה בסיוון התשע"ג (3 ביוני 2013) קיבלה ועדת השרים לענייני דיור (להלן – קבינט הדיור) החלטות שעניינן הורדת מחירי הדיור ושחרור חסמי פיתוח בתחום התכנון והבנייה ובהן החלטה הקובעת כי יש צורך לתקן ולהתאים את שיקולי פקיד היעירות בבואו לתת רישיון כריתה או העתקה לפי סעיף 15 לפקודה ולקבוע נטיעה חלופית לפי סעיף 15א, בין השאר גם לגבי מצבים שבהם שיקולי פיתוח צריכים לקבל ביטוי לצד שיקולי איכות העץ המעוגנים בפקודה היום.

נוסף על כך נמצא כי יש להבחין בין עצים הנמצאים בשטחים המיועדים למגורים לבין עצים הנמצאים בשטחים אחרים, ובכך לצמצם את המקרים שבהם קיים צורך ברישיון כריתה או העתקה, לאפשר בכך חופש החלטה גדול יותר ביחס לקניינו של הפרט והלימה עם מטרות הממשלה המבקשת לעודד את הבנייה למגורים.

התיקון המוצע מיישם את החלטת קבינט הדיור האמורה, כפי שיפורט להלן.

סעיף 1 "עץ בוגר" מוגדר היום בפקודה כ"עץ שגובהו שני מטרים לפחות מעל פני הקרקע, וקוטר גזעו, הנמדד בגובה 130 סנטימטרים מעל פני הקרקע, הוא 10 סנטימטרים לפחות".

¹ חוקי א"י, כרך א', עמ' (ע) 600, (א) 710; ס"ח התשע"ב, עמ' 130.

² ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), השר רשאי לקבוע, בהתאם לתכלית הבקשה, נסיבותיה ותועלותיה הציבוריות והסביבתיות, סוגי מקרים שבהם יינתן פטור מנטיעה חלופית או מתשלום היטל כספי או סוגי מקרים שבהם יוטל חיוב בנטיעה של עץ או עצים אחרים בערך נמוך מערך העץ הבוגר או האילן המוגן כפי שחושב לפי סעיף קטן (ה)1 (בסעיף זה – נטיעה חלופית מופחתת) או בתשלום היטל כספי מופחת."

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "שנוכח, כי על אף" יבוא "שבחן, בין השאר, את" ובמקום "לא ניתן" יבוא "את תכלית הבקשה ואת האפשרות";

(4) בסעיף קטן (ה), אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) תכליות, נסיבות ותועלות ציבוריות וסביבתיות של בקשות לרישיון כריית של אילן מוגן או של עץ בוגר לעניין מתן פטור, חיוב בנטיעה חלופית מופחתת או בתשלום היטל כספי מופחת, כאמור בסעיף קטן (ב)1."

3. בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, בסעיף 83ג(א), במקום ההגדרה "עץ בוגר" יבוא: תיקון חוק התכנון והבנייה
"עץ בוגר" – כהגדרתו בפקודת היערות;".

ד ב ר י ה ס ב ר

התיקון המוצע נועד לפתור בעיה זו, בכך שיעניק לפקיד היערות את הסמכות לקבוע גם פטורים אלה וגם חיוב בנטיעה חלופית מופחתת. כמו כן מוצע להסמיך את שר החקלאות לקבוע בתקנות, בהתאם לתכליות, לנסיבות או לתועלת ציבורית אחרת של בקשת הכרייתה, מקרים שבהם יינתן למבקש פטור מנטיעה חלופית או מהיטל כספי או שהוא יחויב בנטיעה חלופית מופחתת.

סעיף 3 בהתאם לתיקון המוצע בסעיף 1 להצעה, מוצע לבצע תיקון עקיף לסעיף 83 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, כדי להתאים את ההגדרה של "עץ בוגר", כפי שמופיעה בו, להגדרה "עץ בוגר" שבפקודת היערות ולמנוע בכך כפל הגדרות בחקיקה.

התיקון המוצע מבהיר כי לפקיד היערות, בבואו לקבל החלטה בעניינו של העץ, מוקנית סמכות לשקול גם את תכלית הבקשה, וכפועל יוצא מכך את השיקולים האחרים להותרת העץ או האילן במקומם, לכריתתם או להעתקתם.

נוסף על כך הפקודה אינה מסמיכה את פקיד היערות לקבוע פטור מנטיעה חלופית או מהיטל כספי, או חיוב בהיטל כספי מופחת או בנטיעה של עץ או עצים אחרים בערך נמוך מערך העץ הבוגר או האילן המוגן כפי שחושב לפי סעיף 15א(ה)1 (להלן – נטיעה חלופית מופחתת), בנסיבות המצדיקות זאת כגון תכלית הבקשה. בפועל, יש מצבים שבהם אין צורך ציבורי בנטיעה חלופית או שניתן לקבוע נטיעה חלופית מופחתת, לדוגמה לצורך פעולות ממשק ביערות, בפעולות שנועדו לצורך הגנה מפני שריפות או במקרה שבו עץ מהווה סכנה בטיחותית.

